

Írta: Bereczki Lajos

2013. november 13. szerda, 21:23

Gyöngyösi Levente 2012-óta rezidens zeneszerzője a Pannon Filharmonikusok Zenekarának. A fiatal, tehetséges komponista most új szerzeménnyel jelentkezik, melyet november 14-én mutatnak be a pécsi Kodály Központban. A szimfonikus zenekar mellett az Amadinda ütősei (képünkön) közreműködnek a káprázatosnak ígérkező esten.

Hárman ülünk **Gyöngyösi Leventével** és **Rácz Zoltánnal** a Kodály Központ egyik öltözőjében. Mindhárman találkoztunk

Erőss

Zsolt

tragikus körülmények között elhunyt hegymászóval, emlékeink vannak róla. Levente tágabb értelemben földije volt Zsoltnak, édesapja pedig a fiatal hegymászó első edzője volt Erdélyben. Rácz Zoltán is találkozott vele többször és nagy hatással volt rá a hegymászó elhivatottsága, fanatikus hite. A cikk írója pedig máig őriz egy fém bögrét, amely az első Himalája-expedícióról való és Zsolttól kapta. Persze a zenéről és a holnapi ősbemutatóról lesz szó, amelyek egy tétele azért szintén kapcsolódik a hegymászóhoz.

-□□ □ **Gyöngyösi Levente 2012. óta rezidens zeneszerzője a PFZ-nak, hogy alakult ki ez a kapcsolat?**

- **Horváth Zsolt** igazgató és **Bogányi Tibor** karmester ötlete volt ez a „házaszerzőség”, melynek Európában nagy hagyományai vannak, Magyarországon viszont úgy tudom nem. Mindenesetre én nagyon nagy megtiszteltetésnek vettem a felkérést. Ez a mostani darab a második mű, amit ennek az együttműködésnek köszönhetünk.

-□□ □ **Ez a szerzemény rendkívül különleges, merthogy az Amadinda ütőegyüttes inspirálta. Hogy történt ez? – fordulok az Amadinda művészeti vezetőjéhez Rácz Zoltánhoz.**

- Régen megfogalmazódott bennem az a gondolat, hogy írjon nekünk valaki egy művet, a mi ütőegyüttesünkre és egy szimfonikus zenekarra. 2001-ben egy júniusi zenekari beszélgetésen felhoztam ezt a témát, akkor **Steve Reichet** kértem meg erre, ő azonban nem vállalta ezt azzal, hogy az ő médiuma nem a zenekar. Így írt nekünk egy másik darabot, de a hön áhított szimfonikus zenekari közös műre még várnom kellett. Úgy adódott, hogy 2011 júniusában, amikor megint összeültünk a fiúkkal, hogy mik a terveink a következő évre, elmondtam, hogy a régi álmat most már tényleg szeretném megvalósítani, és én erre fel is kérném Gyöngyösi Leventét, akiről már sok jót hallottam, hiszen figyelemmel követtem a munkásságát. Ősszel elmentem az egyik koncertjére, ami megerősített ebben az elhatározásomban. A koncert után odamentem hozzá és felkértem, hogy komponáljon nekünk egy ilyen darabot. A legnagyobb öröömre azt mondta, hogy szívesen társul hozzánk, így kezdődött vele a közös munka. Nagyon érdekesen folytatódott ezután a dolog, mert tudtam, hogy kell egy szimfonikus zenekar is, és miközben a MÜPÁ-ba mentem megbeszélésre, egy teljesen más ügyben összetalálkoztam Horváth Zsolttal a PFZ igazgatójával és a MÜPA akkori igazgató-helyettesével **Csonka Andrással**. Csak úgy megemlítettem nekik, hogy felkértem Gyöngyösi Leventét, hogy írjon nekünk egy olyan darabot, amiben szimfonikus zenekar is játszik. Ekkor mondta Zsolt, hogy Levente náluk rezidens zeneszerző. Innen kezdve teljesen egyértelmű volt, hogy a zenekar a PFZ lesz.

-□□ □ Volt korábban is kapcsolata a PFZ-el?

- Igen, még **Hamar Zsolt** vezető karmester idejében jártunk Pécssett, ahol a Pécsi Orvostudományi Egyetem aulában játszottunk 2008-ban. A koncert első részében csak mi játszottunk, a második felében pedig a zenekar játszotta Sztravinszkij, Tavaszai áldozatát. Ezzel a művel a MÜPÁ-ban is jártunk. Sőt, egyszer Hamar Zsolt is megkért, hogy dirigáljak a zenekarnak, így tulajdonképpen már van közös múltunk.

-□□ □ Az alkotás folyamata, hogyan zajlott?- fordultam Gyöngyösi Leventéhez.

- Először elmentem az Amadinda 320 négyzetméteres alkotóbázisára. Ennek a fele, azaz 160 négyzetméter a raktár, ekkora területen található az az ütőhangszerek, amelyekkel az együttes tagjai zenélnek.

-□□ □ Lehet tudni, hogy hány hangszer van ott?

- Kicsit elszédültem tőle, a tagok végigmutogatták, hogy mi micsoda, több ezer ütőhangszer lehet ott – folytatta Levente. Pillanatok alatt rájöttem, hogy a komponálás közben szelektálnom kell, különben nagy baj lesz. Kitaláltam egy olyan rendszert, ami szerint mind a négy tagnak van egy úgynevezett szóló hangszere, ami hangolt hangmagasságú vibrafon, xilofon, malimba, harangjáték. Mellette vannak még dobjaik, gongféléik, és "apróságok", csörgődob, fadob. Így végül is egész "tűrhető" méretűre zsugorítottam a hangszer mennyiséget. Még így is nagyon-nagy logisztikát igényel, hogy mikor, hogyan tudnak az adott hangszerhez a zenészek hozzáférni. Emellett még a szimfonikus zenekar is a színpadon van, az ő helyüket is meg kellett tervezni, a mű mellett.

-□□ □ Van hasonló mű a zeneirodalomban, ami esetleg példaként, vagy inspirációként szolgálhatott?

- Nagyon sok ilyen mű létezik, a 20- 21. században sok zeneszerző komponált és ír ma is hasonlókat – veszi át a szót Rácz Zoltán. Nagyon komoly zeneirodalma van, amelyet

szeretnénk majd bemutatni. Például **David Lang** művét, melyet nemrégiben a BBC zenekara játszott.

- Megnéztem, meghallgattam azokat a műveket, amelyeket a Zoli ajánlott – vette át a szót Levente - de engem az amadindások inspiráltak igazán. Nem szoktam a dicséretet túlzásba vinni, de igazán az számított, amikor megmutatták a hangszereket, és amikor a rádiófellépésüket megnéztem. A nekik írt darabom, a "Sinfonia concertante 4 ütőhangszerjátékosra és zenekarra" című művem első és harmadik tétele gyors, és jobban a két zenekar virtuozítására épül. Ám a második tétel egészen más, és nagyon különleges. Ennek története és ihletője Erőss Zsolt, a nemrégiben tragikusan elhunyt hegymászó. Hozzá személyes kapcsolat fűz, mivel első, gyerekkori edzője édesapám volt még Kolozsváron. Mélységesen tiszteltem és csodálattal adóztam annak a küzdő szellemnek, az embernek, aki gigászi erővel, múltbal is képes volt megmászni a világ tetejét. Éppen Sao Paolóban koncerteztem, amikor hallottuk a jó, majd a rossz hírt. A második tétel formáját ez inspirálta, hangulatát ez határozza meg. A tiszteletemet és a sportemberi nagysága előtti hódolatomat fejezem ki vele, neki állít emléket a második tétel. Ebben még egy székely népdal is fellelhető, hiszen ő gyergyószentmiklósi volt.

- Ami érdekes volt még, hogy személyes kottát kaptunk! – fűzi tovább Rácz Zoltán Mind a négyünkönél tudta a Levente, hogy ki, melyik szólamot játssza, melyik hangszereken lesz szólólista. Ez nagyon jó érzés! Ilyen darabunk egyetlen egy van! Ez a mű semmire nem hasonlít, amit én eddig játszottam! Gyönyörű, teljesen szuverén, a második tétel pedig nagyon megható.

A szerző: Gyöngyösi Levente

-□□ □ Most először fog az Amadinda játszani a Kodály Központban, a pécsi közönséget viszont már ismerik.

- Igen, nagy élmény lesz, ez már a próbák során is kiderült! A korábbi együttműködésekől és a közönséggel való jó kapcsolatból adódóan keressük a kapcsolatot a zenekarral! Évek óta közreműködünk a Ligeti-életmű sorozatban, idén májusban a PFZ-t kértem fel a Le Grand Macabre-ra és őszintén szólva voltak félelmek. Viszont a koncert után velem együtt mindenki azt mondta, hogy ezt ennél jobban nem lehetett volna eljátszani! Fantasztikusan viszi előre a zenekart, hogy itt van az ország egyik legjobb koncertterme, hogy évi 40-50 koncertet kell adniuk. Én pedig nagyon boldog lennék, ha ebben az "előretartó sodrásban" bármilyen módon benne lennénk, és még nekem is vannak terveim, amelyek ehhez a zenekarhoz köthetőek. A darabot is nagyon szeretem. Azért azt tudni lehet, hogy az Amadindának elég nagy hatása van a világ zenei izlésére, mert ebben a műfajban, amit mi csinálunk, ezt előbb-utóbb észreveszik, és jövőre lesz 30 éve, hogy nekifogtunk a munkának. Én mindent megteszek majd, hogy ezt a

Pécsi ősbemutató, amelyben Erőss Zsoltnak is emléket állítanak

Írta: Bereczki Lajos

2013. november 13. szerda, 21:23

---

művet észrevegység és közkinccsé tegyék a világban. Van egy-két darab a repertoárunkban, amit mi játszottunk először és már négy földrészen hallható. Mindent elkövetünk, hogy Gyöngyösi Leventének ezt a darabját négy – öt éven belül, négy földrészen játsszák majd.

- Azok a kihívások inspirálnak legjobban, amelyek egy kicsit különlegesek - veszi át a szót a zeneszerző. Ez pedig nagyon különleges volt! Teljesen szokatlan módon kellett hozzáállnom. Az ilyen darabok visznek előre, mert gondolkodást kellett váltanom ahhoz, hogy felnőjek a feladathoz. Ezért pedig én vagyok hálás az Amadindának!